

Facultade de Dirección e Xestión Pública

Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)

Materias

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P07G095V01301	Métodos cualitativos de investigación social	1c	6
P07G095V01302	Dereito orzamentario	1c	6
P07G095V01303	Contabilidade financeira	1c	6
P07G095V01304	Xestión de proxectos institucionais	1c	6
P07G095V01305	Avaliación de políticas e servizos públicos	1c	6
P07G095V01306	Dirección pública profesional	2c	6
P07G095V01307	Habilidades nas administracións públicas	2c	6
P07G095V01308	Dirección pública nos gobernos locais	2c	6
P07G095V01309	Métodos cuantitativos de investigación social	2c	6
P07G095V01310	Contabilidade pública	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Métodos cualitativos de investigación social**

Materia	Métodos cualitativos de investigación social			
Código	P07G095V01301			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Torres Outón, Sara María			
Profesorado	Lage Picos, Jesús Adolfo Pérez Freire, Silvia Torres Outón, Sara María			
Correo-e	saratorres@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aproximación ao proceso de investigación. Elaboración do apartado de metodoloxía conforme criterios científicos. Farase especial fincapé nas posibilidades da metodoloxía cualitativa, tanto na súa aplicación como análise.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
B3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
B5	Razoar criticamente
B6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
B10	Deseñar e xestionar proxectos
C13	Aplicar os métodos e as técnicas de investigación e política social e operar con métodos de investigación cuantitativos e cualitativos
C14	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) aplicables á xestión pública
C15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.
C16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
D1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
D4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
D5	Integrar a aprendizaxe autónoma
D6	Adaptarse a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

1. Propoñer a metodoloxía mais adecuada (cualitativa, cuantitativa ou mixta) segundo a natureza e obxecto da investigación.	A1	B1	C13	D1
	A2	B5	C14	D2
	A3	B6	C15	D4
	A4	B10	C16	D5
	A5			
3. Analizar e interpretar correctamente a información recollida mediante técnicas cualitativas	A1	B1	C13	D1
	A2	B3	C14	D2
	A3	B5	C15	D4
	A4	B6	C16	D5
	A5			D6
4. Valorar a adecuación e validez dunha investigación deseñada por terceiros e os seus resultados.	A1	B1	C13	D1
	A2	B3	C14	D2
	A3	B5	C15	D4
	A4	B6	C16	D5
	A5	B10		D6
5. Redactar e defender a proposta metodolóxica dun traballo de investigación que inclúa metodoloxía cualitativa	A1	B1	C13	D2
	A2	B5	C14	D4
	A3	B6	C15	D5
	A4	B10	C16	
	A5			

Contidos

Tema	
1. Pluralidade metodolóxica e niveis de investigación.	Ontoloxía, epistemoloxía e metodoloxía da Ciencia. A pluralidade metodolóxica.
2. O proceso de investigación: deseños metodolóxicos e proxectos de investigación.	A formulación e a operacionalización do problema. Deseños e estratexias
3. As prácticas cualitativas de investigación: emprego, análise, e reflexión, sobre a produción de información para a toma de decisións.	Ferramentas de investigación cualitativa (a observación, selección documental, entrevista, técnicas grupais). Aplicación, análise e presentación de resultados.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	13	28	41
Cartafol/dossier	0	15	15
Estudo de casos	0	38	38
Traballo tutelado	0	25	25
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	0	0
Exame de preguntas obxectivas	2	28	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación por parte do profesorado do desenvolvemento e avaliación da materia. Aclaración de dúbidas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Cartafol/dossier	Realizaránse preguntas individuais que formarán parte do cartafol do alumnado no que irá recollendo evidencias do traballo realizado e valoración das competencias alcanzadas.
Estudo de casos	Selección dun caso acorde ás preferencias individuais de cada estudante. Desenvolvemento metodolóxico dunha proposta de estudo.
Traballo tutelado	O estudantado realizará unha análise individual de materiais de recollida de traballo de campo. En grupo elaborarán un documento no que amose a súa capacidade analítica e de presentación de resultados.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Esta actividade voluntaria substitúe ao traballo tutelado. En lugar de analizar materiais de recollida de campo proporcionados por unha institución, a información será recollida polo propio alumnado a título individual. Realizarase un informe grupal.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Lección maxistral	O estudiantado recibirá indicacións nas clases e na plataforma MOOVI sobre a materia obxecto de estudo, así como recomendacións sobre documentación de interese (lectura e/ou audiovisuais) que responda á material complementario ofrecido polo profesorado ou en resposta ás demandas formuladas, individual ou colectivamente, polo estudiantado) HORARIO E PROCEDEMENTO DE TITORÍAS PUBLICADO EN MOOVI (aplicable a todas as metodoloxías/probas)
Estudo de casos	O estudiantado conta con atención persoal para a resolución de dúbidas de maneira personalizada. Retroalimentación persoal na avaliación das probas
Traballo tutelado	O estudiantado, ademais das indicacións específicas sobre o desenvolvemento da proba, dispoñerá de atención personalizada tanto para resolver dúbidas como para guiar o seu traballo. Retroalimentación persoal na avaliación das probas.
Cartafol/dossier	O estudiantado deberá realizar as probas realizadas na aula e deixar evidencia das mesmas que formarán parte do seu cartafol individual.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Puntuación extra en recoñecemento e recompensa pola boa disposición a participar activamente na aula. Terase en conta para redondeo de nota e matrícula de honra	0	A1 A2 A3 A4 A5	B6 B10	C13	D1 D2
Cartafol/dossier	Probas individuais elaboradas na aula.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B6	C13 C14 C15 C16	D1 D2 D4 D5 D6
Estudo de casos	Idoneidade e viabilidade do caso (proposta de traballo de investigación): coherencia, calidade e redacción.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B6 B10	C13 C14 C15 C16	D1 D2 D4 D5 D6
Traballo tutelado	Cumprimento das condicións de traballo. Corrección no procedemento e coordinación entre grupo. Valoración do informe final: informe	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B5 B6 B10	C13 C14 C15 C16	D1 D2 D4 D5 D6
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas tipo test de elección múltiples e preguntas curtas sobre contidos teóricos e de aplicación do coñecemento.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B5 B6 B10	C13 C14 C15 C16	D1 D2 D4 D5 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA E GLOBAL

A priori enténdese que todo o estudiantado segue a avaliación continua cuxo compromiso adquirese coa participación nas actividades de avaliación. Aquela persoa que desexe presentarse a unha única proba na data oficial (avaliación GLOBAL) ten que comunicalo conforme indica a normativa durante o primeiro mes dende que comeza o curso. A avaliación GLOBAL constará dunha proba final xeral coa que é posible medir todas as competencias, por iso a proba será diferente a do alumnado de avaliación continua.

A cualificación final do alumnado de avaliación continua será a media das cualificacións acadadas nas actividades realizadas nos Grupos Reducidos (60% da nota final) e no exame final. Para calcular a nota media é obrigatorio acadar unha puntuación mínima de 4 puntos nas actividades dos Grupos Reducidos e no exame. Se nalgunha destas partes non se chega aos 4 puntos a nota que constará na avaliación será suspenso coa nota numérica que corresponda una vez obtida a media entre ambas partes, agás no caso de ser superior a 5 na que se outorgará unha puntuación de 4,9

A persoa non se presente ao exame constará como Non Presentado, aínda que entregara actividades de avaliación continua.

Respecto ás actividades realizadas nos Grupos Reducidos a ponderación repártese do seguinte modo:

- Dossier (10%) primeira actividade
- Estudio de caso (30%): consta dunha primeira ficha de traballo de investigación (actividade 2: 10%), a revisión e

cualificación xustificada de propostas doutros compañeiros (actividade 3: 5%) e a autocorrección da propia ficha (actividade 4: 15%) que se entregou como actividade 2 tendo en consideración as indicacións recibidas e o aprendido a través do exercicio de ler e correxir fichas de investigación (actividade 3).

- Traballo tutelado (20%): consiste na elaboración dun informe no que será posible avaliar unha parte de análise individual ponderado en 10% (incluído no anexos) e outra grupal ponderado noutro 10%.

A asistencia ás clases, así como a actitude, boa disposición e participación nas mesmas terase en conta positivamente para a calificación e matrícula de honra.

APRENDIZAXE BASEADO EN PROXECTOS

De forma voluntaria o alumnado pode substituír a metodoloxía/proba "traballo tutelado" por "aprendizaxe baseado en proxectos". En lugar de analizar materiais proporcionados por unha entidade externa, serán creadores do material ao realizar traballo de campo. Esta metodoloxía suporá o 20% da nota final.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Durante o mesmo curso académico, manteranse as notas das probas superadas na primeira convocatoria (ordinaria) para a segunda convocatoria (extraordinaria). Poden facerse entregas de probas non realizadas ou suspensas, agás aquelas que se realizasen na aula, e non sexa posible a recuperación da puntuación relativa á participación e asistencia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Callejo Gallego, Javier (coord.), Val Cid, Consuelo; Gutiérrez Bito, Jesús; Viedma Rojas, Antonio, **Introducción a las técnicas de investigación social**, 978-84-8004-932-0, 1º, Editorial universidad Ramón Areces, 2010

Callejo Callejo, Javier y Viedma Rojas, Antonio, **Proyectos y estrategias de Investigación Social: la perspectiva de la intervención**, 978-84-481-4613-9, 1º, McGraw-Hill, 2010

Bibliografía Complementaria

Hernández-Sampieri, Roberto e Mendoza Torres, Christina Paulina, **Metodología de la investigación. Las rutas cuantitativa, cualitativa y mixta**, 978-1-4562-6096-5, 1º, McGrawHill education, 2018

Ispizua, Marian y Lavia, Cristina, **La investigación como proceso. Planificación y desarrollo**, 978-84-16277-73-5, 1º, Dextra, 2016

Taylor, S.J. y Bogdan, R., **Introducción a los métodos cualitativos de investigación**, 978-84-7509-816-6, Paidós Básica, 2009

Bautista, Nelly Patricia, **Proceso de la investigación cualitativa. Epistemología, metodología y aplicaciones**, 978-958-9446-40-9, 1º, Manual Moderno, 2011

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito orzamentario**

Materia	Dereito orzamentario			
Código	P07G095V01302			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Barreiro Carril, María Cruz			
Profesorado	Barreiro Carril, María Cruz Constenla Vega, Javier Mosquera Pena, Juan Antonio			
Correo-e	mcruzbarreiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A asignatura Dereito Orzamentario pertence á área do Dereito Financeiro e Tributario, e é unha continuación das asignaturas Dereito Financeiro e Tributario I e Dereito Financeiro e tributario II. Se estas últimas materias se encargaban da parte do ingreso, o Dereito orzamentario poñerá o acento na parte do gasto público. Preténdese ofrecer ao alumnado unha visión, o máis completa posible, da disciplina xurídica dos procedementos a través dos cales se desenvolve a actividade financeira pública. É dicir, trátase de abordar, dende unha perspectiva xurídica, o estudo da normativa reguladora da actividade consistente na realización do gasto público, e en especial todo o referido ao orzamento, dende a súa aprobación ata a súa execución, modificación e control.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
B4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
B6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
C5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
C8	Identificar, interpretar, planificar e xestionar os recursos económico-financeiros das Administracións Públicas
C9	Identificar e aplicar o marco normativo da actividade que realizan as Administracións Públicas
D1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
D5	Integrar a aprendizaxe autónoma
D6	Adaptarse a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Ao terminar a materia, o/a estudante será quen de:	A1	B1	C5	D1
1. Identificar os conceptos básicos do Dereito orzamentario.	A2	B4	C8	D2
2. Recoñecer as relacións financeiras nos distintos niveis de goberno, profundizando no estudo dos recursos propios, compartidos e fondos participativos.	A3	B6	C9	D5
3. Interpretar e aplicar as normas orzamentarias dos distintos entes territoriais.	A4			D6
4. Distinguir o concepto e sentido xurídico dos distintos principios orzamentarios regulados no ordenamento español.	A5			
5. Identificar o concepto, natureza, contido, estrutura e efectos do orzamento dende unha perspectiva xurídica.				
6. Recoñecer as distintas fases do ciclo orzamentario e as súas particularidades a nivel estatal, autonómico e local.				
7. Executar un orzamento e aplicar as modificacións orzamentarias cando corresponda				
8. Evaluar as necesidades de coordinación orzamentaria que presenta un marco de integración supranacional para Estados altamente descentralizados como España				

Contidos

Tema	
PRIMEIRA PARTE: TEORÍA XURÍDICA DO GASTO PÚBLICO: O ORZAMENTO.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O Dereito orzamentario e o Dereito do gasto público. 2. As fontes do ordenamento orzamentario. 3. Técnicas de orzamentación. 4. O orzamento do Estado: concepto, natureza e estrutura. 5. Efectos do orzamento respecto dos ingresos e dos gastos. públicos. 6. O réxime xurídico dos dereitos de natureza pública. 7. O orzamento e as obrigas pecuniarias: fontes das obrigas e fonte do gasto. Esixibilidade das obrigas e prescripción. 8. Os principios orzamentarios.
SEGUNDA PARTE: O CICLO ORZAMENTARIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaboración, aprobación, prórroga e modificación do orzamento. 2. Execución do orzamento.
TERCEIRA PARTE: CONTROL DA ACTIVIDADE FINANCEIRA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Control administrativo ou interno. A Intervención Xeral da Administración do Estado. 2. Control externo: o Tribunal de Contas. 3. Control parlamentario. 4. Ilícitos e responsabilidades en materia orzamentaria e de gasto público
CUARTA PARTE: OS ORZAMENTOS DAS FACENDAS TERRITORIAIS E INSTITUCIONAIS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os orzamentos das Comunidades Autónomas. 2. Os orzamentos das Facendas Locais. 3. O réxime orzamentario da Administración institucional.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	17	31
Instrucción programada	17	30	47
Resolución de problemas	4	10	14
Resolución de problemas de forma autónoma	4	18	22
Foros de discusión	2	4	6
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Observación sistemática	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da/do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado. As píldoras e as clases por videoconferencia intégranse nesta metodoloxía.
Instrucción programada	Material docente facilitado ao alumnado que implique lectura de documentación científico-técnica especializada e que non se poida reconducir á metodoloxía lección maxistral
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado sitúase no centro da aprendizaxe, sendo capaz de resolver de forma autónoma certos problemas ou retos. O profesorado apoia ao alumnado no camiño á solución, a modo de guía ou supervisor
Foros de discusión	Espazos para discusións académicas que contribúen ao desenvolvemento do pensamento crítico estratéxico a partir do diálogo. A/o docente facilita, aconsella e guía ao alumnado para que saiba relacionar as fontes de información apropiadas

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Instrucción programada	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Resolución de problemas	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Foros de discusión	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial de respostas curtas realizadas polo alumnado de avaliación continua, que consta de dúas partes: unha práctica (na que se resolverán un ou varios casos prácticos) e unha teórica (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia)	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C5 C8 C9	D1 D2 D5 D6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba parcial que consta de dúas partes: unha práctica (na que se resolverán un ou varios casos prácticos) e unha teórica (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia)	40				
Observación sistemática	O profesorado, a través das diferentes actividades que propoña ao alumnado que se someta a avaliación continua (casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, ApS, tarefa colaborativa na aula, etc.), valorará a participación activa e calidade das intervencións deste tanto nas clases maxistras como, sobre todo, nas clases prácticas. A participación activa e de calidade do alumnado que se somete a avaliación continua representará o 20% da súa cualificación final. Tamén se terá en conta a participación dos estudantes nas actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario.	20				

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame.

Oportunamente, a comezo do curso académico, proporcionaráselle ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

Primeira oportunidade de exame:

1.- Segundo se establece no Regulamento de Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado polo Claustro da Universidade de Vigo o 18 de abril de 2023), o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de non acollerse ao sistema de avaliación continua conforme ao procedemento e na data establecidos polos órganos competentes do Centro.

2.- O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliado conforme aos seguintes criterios: 1º)

Primeira proba parcial, que se realizará a metade do cuadrimestre (40%), 2º) Segunda proba parcial, que se realizará ao final do cuadrimestre (40%), 3º) Asistencia regular, participación activa na clase e actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (20%). Aos efectos de poder realizar esta última avaliación controlárase a asistencia a clase. As dúas probas parciais escritas son obrigatorias, constarán dunha parte práctica e outra teórica, realizadas ambas en período lectivo, empregando a plataforma de teledocencia Moovi e o Campus Remoto. A parte práctica de cada unha das dúas probas suporá un 20%, mentres que a parte teórica de cada unha das dúas probas suporá un 80% da calificación. Cada unha destas dúas probas parciais é liberatoria sempre que o/a alumno/a acade unha cualificación mínima de 5 sobre 10, de maneira que tendo superadas ambas probas non estará obrigado/a a realizar o exame ou proba final, como requisito para superar a materia.

3.- Os/as alumnos/as de avaliación global: a súa cualificación estará integrada polo 60% da cualificación obtida no exame teórico e o 40% da cualificación obtida no exame práctico, realizados a través da plataforma de teledocencia Moovi e o Campus Remoto, sendo ambos diferentes aos que realicen os alumnos/as de avaliación continua, no que se avaliarán todas as competencias.

4.- A proba final de avaliación realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/2024.

A nota do exame final será a suma das notas obtidas segundo os criterios e porcentaxes anteriormente establecidos.

- Alumnado que siga o sistema de avaliación continua: o/a alumno/a terá que realizar, de forma obrigatoria, un exame final correspondente á materia que non teña superada nunha ou en ambas probas de avaliación continua realizadas ao longo do cuadrimestre. O exame final terá dúas partes: unha teórica (que representará o 80% da cualificación) e unha proba práctica (que representará o 20% da cualificación) Para superar a materia é necesario que o alumnado obteña, como mínimo, unha cualificación de 4 sobre 10 nese exame.

Asimesmo, a este exame final poderá concurrir o alumnado que teña superadas as dúas probas de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre no caso de que desexe subir nota.

- Alumnado con avaliación global: a súa cualificación estará integrada polo 60% da cualificación obtida no exame teórico e o 40% da cualificación obtida no exame práctico, sendo ambos diferentes ao que realicen os/as alumnos/as de avaliación continua.

Segunda oportunidade de exame:

1.- No exame de xuño/xullo, o alumnado que se acolleu ao sistema de avaliación continua só realizará unha proba final, que representará o 80% da súa cualificación final, e que constará de dúas partes: unha práctica (na que se resolverán un ou

varios casos prácticos e que suporá o 20% da calificación correspondente á proba final) e unha teórica (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia, e que suporá o 80% da calificación correspondente á proba final). En todo caso, o/a alumno/a deberá acadar unha cualificación mínima de 4 sobre 10 na proba final para que se lle teñan en conta as cualificacións obtidas por asistencia regular participación activa na clase e actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (20%). De non acadar esta nota mínima, a cualificación que se reflexará na acta será a obtida no exame final.

2.- O alumnado que se sometera ao sistema de avaliación continua conservará, exclusivamente para a segunda oportunidade de exame, a nota que obtivo por asistencia regular e participación activa.

3.- Para os alumnos/as de avaliación global, a súa cualificación final estará integrada polo 60% da calificación obtida no exame teórico e o 40% da calificación obtida no exame práctico, sendo ambos diferentes ao que realice o alumnado de avaliación continua.

4.- A proba final de avaliación, tanto para o alumnado de avaliación continua como de avaliación global, realizarase na data, hora e lugar especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/2024.

ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA OS/AS ALUMNOS/AS QUE CONCURRAN Á CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA

No exame de Fin de Carreira a nota final estará integrada polo 60% da cualificación obtida no exame teórico e o 40% da cualificación obtida no exame práctico.

O exame de Fin de Carreira realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade.

INFORMACIÓN ADICIONAL

1. A información sobre as actividades avaliativas está dispoñible no espazo da materia no campus virtual, baixo a etiqueta "Avaliación" de cada tema.

2. O alumnado terá opción a presentarse á convocatoria extraordinaria (segunda convocatoria) a partir da adaptación que destas actividades realice o docente e cuxo contido será colgado da plataforma.

3. Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispoñer dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do 30 de setembro.

A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na asignatura. A base de lexitimación para o tratamento deste dato realizase en aplicación do disposto no artigo 6.1.e) do RXP no que o tratamento é necesario pra o exercicio dos poderes públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, do 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1971/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudiante Universitario. O acceso á imaxe e aos datos do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Pascual García, José; RODRÍGUEZ CASTAÑO, ANTONIO R, **Régimen Jurídico del Gasto Público. Presupuestación, ejecución y control**, BOE, 2020

PEREZ ROYO, F, **Derecho Financiero y Tributario**, Tecnos, 2023

Thomson-Aranzadi, Tecnos, McGraw-Hill, Civitas etc.,, **Textos legales de la parte general del Derecho Financiero y Tributario**, 2023

Bibliografía Complementaria

Martín Queralt, Lozano Serrano, Tejerizo López, Casado Ollero, **Curso de Derecho Financiero y Tributario**, Tecnos, 2023

Iglesias Quintana, J,, **Manual Didáctico de los Presupuestos Generales del Estado**, IEF, 2017

Recomendacións

Outros comentarios

Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispor dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do día 30 de setembro.

A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na mesma.

A base de lexitimación para o tratamento deste dato realízase en aplicación do disposto no artigo 6.1e) do RXPB no que o tratamento é necesario para o exercicio do poder públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, de 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudiante Universitario.

O acceso á imaxe e aos datos persoais do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Máis información: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Contabilidade financeira				
Materia	Contabilidade financeira			
Código	P07G095V01303			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Vila Biglieri, Jorge Eduardo			
Profesorado	Vila Biglieri, Jorge Eduardo			
Correo-e	biglieri@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O principal obxectivo da contabilidade financeira neste primeiro curso é iniciar o estudantado nos aspectos xerais da linguaxe contable, de maneira que coñeza os trazos habituais das anotacións de maior relevancia, coa finalidade de elaborar e comprender estados informativos que sinteticen o proceso contable.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos
B2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
B3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
B5	Razoar criticamente
B6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
C8	Identificar, interpretar, planificar e xestionar os recursos económico-financeiros das Administracións Públicas
D3	Sensibilizarse con temas medioambientais
D6	Adaptarse a novas situacións

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Recoñecer os fundamentos básicos e metodolóxicos para o deseño e organización do sistema contable	A1 B2 C8 D3 B3 D6 B5 B6
Aplicar das normas de recoñecemento e valorar os feitos contables	A1 B2 C8 D3 B3 D6 B5 B6
Operar de maneira correcta con información útil para a toma de decisións por usuarios internos e externos da contabilidade	A1 B2 C8 D3 B3 D6 B5 B6

Contidos	
Tema	
1. A información económica da empresa	1.1. A actividade económica e a necesidade de información 1.2. Os usuarios da información contable 1.3. Concepto e división da contabilidade 1.4. Características e requisitos da información contable
2. A teoría do patrimonio	2.1. A riqueza ou o patrimonio da empresa: os elementos patrimoniais 2.2. A identidade contable: activo e pasivo 2.3. As masas patrimoniais: criterios de agregación 2.4. Análise do activo ou capital económico e do patrimonio neto e pasivo ou capital financeiro. 2.5. O balance de situación: expresión do equilibrio patrimonial

3. O método contable	3.1. O método contable: estrutura e obxectivos 3.2. A dinámica empresarial: feitos económicos e feitos contables 3.3. O principio da dualidade 3.4. Tipos de feitos contables permutativos, modificativos e mixtos 3.5. Cambios no neto patrimonial: o resultado contable
4. Teoría contable del patrimonio en su consideración dinámica	4.1. A conta como instrumento de representación contable: estrutura, terminoloxía e diferentes criterios de clasificación 4.2. Teorías do funcionamento das contas 4.3. Soporte material da información contable: os libros de contabilidade 4.4. Introducción á operatoria contable: rexistro dos feitos contables
5. O ciclo contable	5.1. Exercicio económico e ciclo contable: fases 5.2. Fase de apertura 5.3. Fase de desenvolvemento 5.4. Fase de conclusión
6. A regulación contable. O Plan xeral de contabilidade: estrutura e marco conceptual	6.1. A normativa contable no Código de Comercio 6.2. O Plan xeral de contabilidade e outras leis que regulan as prácticas contables 6.3. As Normas internacionais de contabilidade e o novo Plan xeral de contabilidade 6.4. O marco conceptual da contabilidade

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	38.5	52.5
Instrucción programada	65.5	0	65.5
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	28	0	28
Exame oral	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Utilizarase o modelo de «lección maxistral» sobre todo nas clases teóricas, dado que este modelo ofrécelle a posibilidade ao profesorado de incidir no máis importante de cada tema, dominar o tempo de exposición e presentar unha determinada forma de traballar e estudar a materia. Competencias que debe adquirir o estudantado: coñecer como se desenvolve un proceso contable.
Instrucción programada	Consiste na presentación dunha materia dividida en varias unidades didácticas, de menor tamaño, con cuestións ao finalizar cada unidade didáctica co fin de afianzar o coñecemento adquirido. Estas actividades pódense realizar de xeito presencial ou virtual.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Instrucción programada	Control tutorial na resolución de exercicios prácticos e de traballos en equipo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	40	A1	B6	C8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	40		B2 B3 B6	C8 D3 D6
Exame oral	Preguntas cortas a realizar na clase	20	A1	B2 B5	C8

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación nas convocatorias ORDINARIA e EXTRAORDINARIA consta de dúas alternativas:

1. AVALIACIÓN CONTINUA: Son probas de avaliación continua que requiren a presenza do alumno na aula. Todos os alumnos serán considerados en AVALIACIÓN CONTINUA salvo que soliciten a AVALIACIÓN GLOBAL entre o 11 de setembro e o 11 de outubro.

2. AVALIACIÓN GLOBAL: resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, sobre o coñecemento de todos os contidos da materia, habilidades prácticas e adaptación a novas situacións.

No caso de non realizar a AVALIACIÓN GLOBAL, a nota que constará na acta será a suma das probas de avaliación continua realizadas.

As datas e horarios das probas de avaliación das distintas convocatorias son os especificados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2022-2023, presente na páxina web.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Plan General de Contabilidad R.D. 1514/2007, de 16 de Noviembre., BOE de 20 de Noviembre de 2007,

Enriqueta Gallego Díez y Mateo Vara y Vara., **Manual Práctico de Contabilidad Financiera**, Pirámide,

Antonio Socías Salvá, Patricia Horrach Roselló y otros., **Contabilidad Financiera**, Pirámide,

Francisco López-Corrales, Jaime Del Olmo Casalderrey y Mercedes Mareque Alvarez-Santullano, **La Reforma del PGC 2021**, Garceta,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade pública/P07G095V01310

Outros comentarios

As modalidades presencial e semipresencial do grado comparten un mesmo plan de estudos

Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispor dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do día 30 de setembro. A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na mesma.

A base de lexitimación para o tratamento deste dato realízase en aplicación do disposto no artigo 6.1e) do RXPD no que o tratamento é necesario para o exercicio do poder públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, de 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudante Universitario.

O acceso á imaxe e aos datos persoais do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Máis información: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión de proxectos institucionais**

Materia	Xestión de proxectos institucionais			
Código	P07G095V01304			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Cerviño Rodríguez, Rodrigo			
Profesorado	Cerviño Rodríguez, Rodrigo			
Correo-e	rodrigocervinho@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	Proporcionar al alumnado los conocimientos, actitudes y habilidades para poder actuar como agente dinamizador y de desarrollo para la mejora competitiva de las organizaciones públicas y privadas en un marco globalizado para que contribuya a un desarrollo local sostenible y que posibilite la creación de riqueza, en general, y la mejora de las condiciones de vida y de trabajo. Materia del programa English Friendly: Los/as estudiantes internacionales podrán solicitar al profesorado: a) materiales y referencias bibliográficas para el seguimiento de la materia en inglés, b) atender las tutorías en inglés, c) pruebas y evaluaciones en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
B3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
B4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
B8	Ter iniciativa e espírito emprendedor
B10	Deseñar e xestionar proxectos
C6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
C7	Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións
C11	Planificar, implantar, avaliar e analizar políticas públicas
C16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
D2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira
D3	Sensibilizarse con temas medioambientais
D4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
D5	Integrar a aprendizaxe autónoma
D6	Adaptarse a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

1. Describir os procesos que levan a cabo na xestión dun proxecto institucional.	A1	B1	C6	D2
2. Identificar e utilizar fontes de información primarias e secundarias que permitan xustificar o desenvolvemento dun proxecto.	A2	B3	C7	D3
3. Planificar o proceso básico dun proxecto para garantir a súa eficacia e eficiencia	A3	B4	C11	D4
4. Desenvolver estratexias para a organización e control de proxectos institucionais.	A4	B8	C16	D5
5. Comprometerse con temas ambientais, de igualdade, de vocación servizo público no desenvolvemento de proxectos institucionais	A5	B10		D6

Contidos

Tema

1. Introducción á xestión de proxectos	1.1 Introducción á xestión de proxectos
2. Xestión de proxectos	2.1 Análise
	2.2 Diagnóstico
	2.3 Deseño de estratexias
	2.4 Implantación
	2.5 Control

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	31	45
Traballo tutelado	11	60	71
Presentación	1	0	1
Aprendizaxe colaborativa	1	0	1
Resolución de problemas	1	31	32

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices do proxecto a desenvolver. Farase de forma presencial, a través da plataforma *Moovi e/ou a través do Campus Remoto.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolverá un proxecto baixo as directrices e supervisión dos profesores
Presentación	O estudante realizará unha presentación final do traballo desenvolvido.
Aprendizaxe colaborativa	O estudante compartirá en clase as súas experiencias sobre as diferentes fases na elaboración do traballo.
Resolución de problemas	O estudante resolverá os problemas que irán xurdindo na elaboración do traballo tutelado

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atención ao alumnado en horario de titorías, de forma individual ou en grupos pequenos, para atender as súas necesidades e consultas relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta atención prestarase tamén a través da plataforma virtual e, en casos puntuais, a través do correo electrónico.
Traballo tutelado	Atención personalizada ao alumnado en horario de titorías para a resolución de dúbidas que se expoñan.
Resolución de problemas	Atención personalizada ao alumnado en horario de titorías para a resolución de dúbidas que se expoñan.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Valorarase a asistencia a clase e a súa participación activa	20	A1 B1 D2 A2 B3 D4 A3 B4 A4 B8 A5 B10

Traballo tutelado	Desenvolvemento dun proxecto de forma grupal e/ou individual. A súa entrega realizarase a través da plataforma Moovi no prazo estipulado polo centro para cada convocatoria. Este traballo consta dos seguintes entregables avaliados: -Análise previa: 10% -Desenvolvemento do proxecto: 30%	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B4 B8 B10	C6 C7 C11 C16	D2 D3 D4 D5 D6
Presentación	Valorarase a presentación na aula do proxecto desenvolvido.	5				
Aprendizaxe colaborativa	Avaliación continua na aula da capacidade de traballo en equipo do alumno	5	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B4 B8 B10	C6 C7 C11 C16	D2 D3 D4 D5 D6
Resolución de problemas	Resolución dos diferentes problemas que vaian xurdindo no desenvolvemento do proxecto de forma grupal e/ou individual. A súa entrega realizarase a través da plataforma Moovi no prazo estipulado polo centro para cada convocatoria.	30	A1 A2 A3 A4	B1 B3 B8 B10	C6 C7 C11 C16	D2 D3 D4 D5 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Project Management Institute, **Guía de los fundamentos de la dirección de proyectos : (guía del PMBOK)**, Project Management Institute, 2021

Bibliografía Complementaria

Serer Figueroa, M, **Gestión integrada de proyectos**, Ediciones UPC, 2010

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Avaliación de políticas e servizos públicos**

Materia	Avaliación de políticas e servizos públicos			
Código	P07G095V01305			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Chamorro Rivas, José María			
Profesorado	Chamorro Rivas, José María			
Correo-e	chamorro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia o estudante dispoñerá de criterios e métodos para comparar os beneficios e custos dunha política ou proxecto de investimento público coa finalidade de saber se a intervención é socialmente desexable.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
B2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
B4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
B6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
B10	Deseñar e xestionar proxectos
C5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
C10	Valorar o entorno económico e a dimensión económica do sector público
C11	Planificar, implantar, avaliar e analizar políticas públicas
C13	Aplicar os métodos e as técnicas de investigación e política social e operar con métodos de investigación cuantitativos e cualitativos
C16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
D1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
D3	Sensibilizarse con temas medioambientais
D4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
D6	Adaptarse a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Recoñecer a metodoloxía que a Comisión Europea recomenda para a avaliación de proxectos.	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C10	D2
	A3	B4	C11	D3
	A4	B6	C13	D4
	A5	B10	C16	D6
Aplicar as técnicas e ferramentas do análise custo-beneficio.	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C10	D2
	A3	B4	C11	D3
	A4	B6	C13	D4
	A5	B10	C16	D6
Preparar informes e análises relacionados coa avaliación de políticas e servizos públicos	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C10	D2
	A3	B4	C11	D3
	A4	B6	C13	D4
	A5	B10	C16	D6
Avaliar políticas e servizos públicos reais.	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C10	D2
	A3	B4	C11	D3
	A4	B6	C13	D4
	A5	B10	C16	D6
Comprometerse con temas ambientais.	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C10	D2
	A3	B4	C11	D3
	A4	B6	C13	D4
	A5	B10	C16	D6
Concienciarse coa repercusión dos proxectos públicos sobre o benestar social	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C10	D2
	A3	B4	C11	D3
	A4	B6	C13	D4
	A5	B10	C16	D6

Contidos

Tema	
Fundamentos teóricos do análise custo-beneficio	Criterios de decisión Análise financeira e análise custo-beneficio Etapas do análise custo-beneficio
Definición de política e servizo público: Identificación, valoración e comparación de custos e beneficios. Valoración de bens sen mercado	Conceptos básicos Excedente social Valores reais e inflación Medición dos beneficios Custo de oportunidade Prezo e prezo sombra Agregar beneficios e custos Taxa social de desconto
Criterios de decisión de políticas e servizos públicos	Valor actual neto do proxecto Beneficio neto do proxecto Taxa interna de rendemento
Distribución da renda e efectos indirectos	Distribución da renda e efectos indirectos.
Análise de casos prácticos	Privatización de empresas públicas Turismo Infraestruturas Sanidade

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	46	60
Instrucción programada	2	11.3	13.3
Estudo de casos	7	19.4	26.4
Resolución de problemas de forma autónoma	8.9	24.7	33.6
Foros de discusión	1.6	9.1	10.7
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Estudo de casos	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Instrucción programada	Consiste na presentación dunha materia dividida en varias unidades didácticas, de menor tamaño, con cuestións ao finalizar cada unidade didáctica co fin de afianzar o coñecemento adquirido. Estas actividades pódense realizar de xeito presencial ou virtual.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.
Instrucción programada	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.
Estudo de casos	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.
Foros de discusión	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	30	A1 B1 C11 D3 A2 B6 C13 D4 A3 B10 C16 D6 A4 A5
Estudo de casos	Proba na que un alumno/a debe analizar un feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	30	A1 B1 C11 D3 A2 B6 C13 D4 A3 B10 C16 D6 A4 A5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	40	A1 B2 C5 D1 A2 B4 C10 D2 A3 A4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame de Segunda Oportunidade consiste nunha proba que puntúa o 100 % da nota.

O estudante pode optar por unha avaliación continua ou realizar unha avaliación global da materia.

En avaliación global o alumnado será avaliado da teoría e as prácticas aínda que non asistise.

O prazo de renuncia do alumnado á avaliación continua é de un mes dende o inicio das clases.

O horario das titorías estará publicado en Moovi e poderá solicitarse unha titoría a través do chat de Moovi.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ginés de Rus, **Análisis Coste-Beneficio**, Ariel,

Anthony E. Boardman, **Cost-Benefit Analysis**, Cambridge University Press,

Bibliografía Complementaria

Outros comentarios

Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispor dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do día 30 de setembro. A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na mesma.

A base de lexitimación para o tratamento deste dato realízase en aplicación do disposto no artigo 6.1e) do RXPd no que o tratamento é necesario para o exercicio do poder públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, de 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudante Universitario.

O acceso á imaxe e aos datos persoais do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Máis información: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección pública profesional**

Materia	Dirección pública profesional			
Código	P07G095V01306			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Canoura Leira, Victoria			
Profesorado	Canoura Leira, Victoria			
Correo-e	victoria.canoura.leira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A presente asignatura pretende preparar ao alumnado tanto a nivel teórico como práctico no desempeño e entendemento da función directiva. Esta función directiva abórdase dende unha perspectiva de dirección pública profesional, que comparte as competencias propias da boa dirección e a relación coa xestión e as competencias, habilidades e/ou actitudes relacionadas co liderado.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
B2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
B3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
B4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
B5	Razoar criticamente
C5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
C6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
C15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e moráis, dentro da área da xestión e administración pública.
C16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
D1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira
D4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
D5	Integrar a aprendizaxe autónoma
D6	Adaptarse a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Ao terminar a materia o estudantado será quen de:	1. Identificar as relacións entre función directiva, persoas e modelos de dirección pública.	A1	B1	C5	D1
	2. Analizar a función directiva no marco das Administracións públicas e os estados de benestar.	A2	B2	C6	D2
	3. Combinar os diferentes elementos da dirección pública profesional: valores, normas, xestión, competencias e habilidades.	A3	B3	C15	D4
	4. Elexir un modelo de dirección pública profesional que se adapte ao entorno institucional multinivel e en rede.	A4	B4	C16	D5
	5. Expoñer e xustificar os valores éticos das institucións públicas en relación aos problemas sociopolíticos complexos.	A5	B5		D6

Contidos

Tema	
1. As institucións públicas na era da gobernanza: A función directiva	1. Dirección e Organizacións 2. Administración Relacional 3. Gobernanza e Dirección Pública 4. Orixe, contexto e natureza do Directivo Público
2. Función directiva en perspectiva europea: especial referencia ao contexto xurídico español	1. A importancia da Dirección Pública a nivel europeo 2. Claves fundamentais do ordenamento xurídico español como explicación das características actuais
3. A incidencia da normativa actual no modelo directivo	1. Análise normativa xeneral 2. Análise dinámica do funcionamento do contexto legal sobre a realidade da función directiva
4. Delimitacións estruturais previas	1. A difícil separación entre política e Administración: o espazo intermedio da Dirección Pública Profesional 2. O hábitat natural da existencia do Directivo Público
5. Aspectos técnicos dos perfís directivos propostos	1. Trazos fundamentais: coñecementos, habilidades e actitudes. O Directivo Público desde a perspectiva do liderado 2. A adaptación do Directivo á contorna da gobernanza
6. Planificación e aspectos técnicos: o directivo como líder	1. Tipos de liderado 2. Modelo de liderado para as organizacións públicas actuais
7. Aspectos técnicos do establecemento da función directiva	1. A fase de recrutamento 2. A fase de selección

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	8.5	10	18.5
Instrucción programada	4	13.5	17.5
Resolución de problemas	15	16	31
Lección maxistral	16	15	31
Foros de discusión	5	15	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	21	28
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	En grupo, os participantes na materia analizarán distintos casos de directivos públicos.
Instrucción programada	Realizar prácticas utilizando información obtida de internet pero validada científicamente
Resolución de problemas	A función directiva profesional ou Dirección Pública Profesional (DPP) configúrase como unha actividade que precisa de análise en clave de competencias. Na metodoloxía de problemas exponse a análise e debate en grupo das competencias que se requiren para o desenvolvemento dun eficaz liderado institucional por parte dos DPP
Lección maxistral	Participar, de forma individual ou colectiva, a través de preguntas nas sesións de teoría.
Foros de discusión	Foros sobre materias ou novas importantes para o entendemento actualizado da asignatura

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Ao longo das diferentes sesións maxistras programadas na guía da materia, a persoa titora encargarase de resolver as dúbidas que se expoñan en relación cos contidos, a metodoloxía e os exercicios establecidos para o bo desenvolvemento da mesma. A atención personalizada tamén se poderá desenvolver, nos foros xerais, ou por mail no caso de que sexan consultas estritamente persoais sen impacto no desenvolvemento da materia. O alumnado poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Instrucción programada	Visionado e contestación a unha serie de preguntas sobre unha conferencia relacionada coa Dirección Pública profesional	15	B3 B4	C5	D2 D5	
Foros de discusión	Debate presencial sobre un tema relacionado co materia, formando parte do proxecto de creación del "Club de Debate" de la Facultade de Dirección e xestión Pública	5	A2 A3 A4	B3 B5	C5	D1 D2 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de tres exercicios relacionados coa temática da materia	30	B3 B5	C5	D1 D2 D5	
Exame de preguntas obxectivas	Un test para avaliar as competencias adquiridas do alumnado. Por cada 3 preguntas mal contestadas restarase 1 pregunta ben.	25	B1 B5	C6	D1 D2 D5	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha parte de preguntas de desenvolvemento e/ou de comentario de texto, na que o alumnado deberá demostrar a asimilación do contido das competencias.	25				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para considerar superada a avaliación continua debe alcanzarse un mínimo de 4 puntos. Para considerar superado o exame debe alcanzarse un mínimo de 4 puntos. Para poder sumar as cualificacións do exame da avaliación continua, polo tanto, debe ter una puntuación mínima en cada una das partes de 4 puntos. Na convocatoria de segunda oportunidade (extraordinaria) gardaránse as notas das probas de avaliación continua, sendo o exame similar ao da convocatoria ordinaria, é dicir tipo test de resposta corta penalizando as erroneas e un exame de preguntas de desenvolvemento

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Francisco Longo, **Oferta y demanda de gerentes públicos. Un marco de análisis de la institucionalización de la dirección pública profesional**, CLAD,

Rafael Jiménez Asensio, **Directivos Públicos**, IVAP,

Francisco Vanaclocha y Antonio Natera, **Los liderazgos en el mercado político y la gestión pública**, Universidad Carlos III y BOE,,

Salvador Parrado, **El liderazgo y la gestión directiva en las organizaciones públicas: el estado de la cuestión**, Prentice Hall,,

Enrique José Varela Álvarez,, **Manual de Xestión de Persoas e Equipos de Traballo nas Organizacións Públicas. Unha Visión para a Xunta de Galicia**,,, EGAP. Xunta de Galicia,

Enrique José Varela Álvarez,, **Dirección Pública Profesional. Lecturas para Xestionar a Era da Gobernanza**, EGAP. Xunta de Galicia,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P07G095V01102

Xestión de persoas: Organización e funcións/P07G095V01205

Habilidades nas administracións públicas/P07G095V01307

Outros comentarios

Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispor dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do día 30 de setembro.

A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na mesma.

A base de lexitimación para o tratamento deste dato realízase en aplicación do disposto no artigo 6.1e) do RXPDP no que o

tratamento é necesario para o exercicio do poder públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, de 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudante Universitario.

O acceso á imaxe e aos datos persoais do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Máis información: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

DATOS IDENTIFICATIVOS**Habilidades nas administracións públicas**

Materia	Habilidades nas administracións públicas			
Código	P07G095V01307			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Varela Álvarez, Enrique José Fernández Sainz, Ignacio Nicolás			
Profesorado	Fernández Sainz, Ignacio Nicolás Varela Álvarez, Enrique José			
Correo-e	evalvarez@uvigo.es igfernandez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A función directiva ten longa tradición nas organizacións públicas, sen embargo o desenvolvemento dos modelos de competencias e habilidades directivas en calquera dos niveis de goberno-administración apenas foron obxecto de deseño e implementación entre os directivos públicos españois. Por elo, o obxectivo principal desta materia é estudar e desenvolver un modelo de habilidades directivas en e para as administracións públicas multinivel en España. Ao terminar a materia o estudantado será capaz de: 1. Identificar as relacións entre función directiva, persoas e modelos de dirección pública. 2. Recoñecer as competencias e habilidades básicas para o desenvolvemento efectivo da función directiva pública. 3. Seleccionar, ordenar e debater sobre o conxunto de habilidades precisas para o directivo público profesional 4. Preparar un modelo de habilidades blandas e duras para conseguir un liderado efectivo nas institucións públicas. 5. Xustificar a idoneidade do modelo de habilidades no marco do Estatuto Básico do Empregado Público 6. Expor os valores básicos cidadáns sobre os que se constrúen as habilidades propias da función directiva 7. Combinar o modelo de habilidades con problemas públicos complexos 8. E, por último, expor a contorna de conflito social, político e administrativo e resolvelo a partir das habilidades adquiridas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
B2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
B3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
B7	Liderar e delegar responsabilidades no manexo de grupos de traballo
B9	Xenerar novas ideas relacionadas coa dirección e xestión pública
C7	Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións
C15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.
C16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
D1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria

D2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
D4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
D5	Integrar a aprendizaxe autónoma
D6	Adaptarse a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións	C7
Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e moráis, dentro da área da xestión e administración pública.	C15
Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos	C16
Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria	D1
Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira	D2
Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional	D4
Integrar a aprendizaxe autónoma	D5
Adaptarse a novas situacións	D6
Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	A1
Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A3
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A4
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	A5
Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo	B1
Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima	B2
Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares	B3
Liderar e delegar responsabilidades no manexo de grupos de traballo	B7
Xenerar novas ideas relacionadas coa dirección e xestión pública	B9

Contidos

Tema	
1. Función directiva, persoas e modelos de dirección pública	1.1. A función directiva nas organizacións públicas 1.2. A dirección pública profesional
2. Competencias e habilidades básicas para o desenvolvemento efectivo da función directiva pública	2.1. Perspectiva humana nos modelos de dirección pública 2.2. Competencias directivas /ou habilidades directivas
3. Modelos de habilidades do directivo público profesional en España	3.1. Habilidades directivas públicas no marco do EBEP 3.1.1. Habilidades directivas "blandas" 3.1.2. Habilidades directivas "duras" 3.2. Modelo Habilidades Esenciais de Alta Dirección (HEAD)
4. Habilidades directivas nas administracións 2030	4.1. Contorna, sistema e complexidade: Axenda 2030 e ODS 16 y 17 4.2. O directivo público do século XXI e as habilidades para resolver problemas públicos complexos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	38	52
Resolución de problemas	0	48	48
Foros de discusión	0	17	17
Prácticas con apoio das TIC	0	12	12
Debate	0	20	20
Exame oral	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Prácticas con apoio das TIC	Actividade na que por parte do profesor/a explicará o funcionamento da aplicación informática que se usará para a realización por parte do alumnado da práctica sobre o obxecto de estudo. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Debate	O alumnado, de maneira grupal, traballa sobre unha temática relacionada coa materia, previamente comunicada polo docente, para posteriormente realizar un debate profesional entre dous grupos establecidos polo profesor/a.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Prácticas con apoio das TIC	Actividade na que por parte do profesor/a explicará o funcionamento da aplicación informática que se usará para a realización por parte do alumnado da práctica sobre o obxecto de estudo. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Debate	O alumnado, de maneira grupal, traballa sobre unha temática relacionada coa materia, previamente comunicada polo docente, para posteriormente realizar un debate profesional entre dous grupos establecidos polo profesor/a.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	20	B1 C7 B2 C15 B3 C16 B7 B9
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.	25	A1 A2 A3 A4 A5
Prácticas con apoio das TIC	Actividades desenvolvidas a través das TIC na que se traballen habilidades específicas do ámbito académico e/ou profesional.	20	A1 C15 D4 A2 C16 D6 A3 A4 A5
Debate	Actividade na que o alumnado deberá traballar e debater sobre un tema en concreto relacionado coa materia, nun tempo/condicións establecido/as polo profesor/a.	5	A1 B1 A2 B3 A3 B7 A4 B9 A5
Exame oral	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	30	A1 D1 A2 D2 A3 D4 A4 D5 A5 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

A materia dispón dun período extraordinario de avaliación denominado "segunda oportunidade" que permitirá ao alumnado poder ter maiores opcións de aprobara materia ao longo do curso. Toda a información sobre esta opción extraordinaria está dispoñible no espazo común da web da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Chad Kinsella and Brandon Waite, **Identifying and developing desirable soft skills for public service**, 10.1177/0144739420931552, SAGE: Teaching Public Administration, 2021

Sonia Haq, **Ethics and leadership skills in the public service**, 2792-2796, Procedia Social and Behavioral Sciences, 2011

WHETTEN, DAVID A. y CAMERON, KIM S., **Desarrollo de habilidades directivas**, 978-607-32-0580-1, PEARSON EDUCACIÓN, 2011

VV.AA., **El Sistema de Certificación de Directivos Públicos Profesionales (SC/DPP). Esquemas de Categorías 2 y 3**, Fundación para los compromisos de la calidad, 2015

VV.AA., **Marco profesional de la función directiva en las administraciones públicas**, 978-84-393-9723-6, Escola d'Administració Pública de Catalunya, 2018

VV.AA., **Perfil de Competencias del Directivo de la Administración Pública de Andalucía**, Instituto Andaluz de Administración Pública, 2006

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión de persoas: Organización e funcións/P07G095V01205

Xestión de servizos públicos/P07G095V01203

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dirección pública nos gobernos locais/P07G095V01308

Dirección pública profesional/P07G095V01306

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P07G095V01102

Ciencia política: Ciencia política/P07G095V01101

Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos/P07G095V01105

Ciencia política: Gobernos autonómicos/P07G095V01110

Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea/P07G095V01107

Ciencia política: Políticas públicas/P07G095V01109

Ciencia política: Sistema político español/P07G095V01104

Outros comentarios

Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispor dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do día 30 de setembro.

A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na mesma.

A base de lexitimación para o tratamento deste dato realízase en aplicación do disposto no artigo 6.1e) do RXPd no que o tratamento é necesario para o exercicio do poder públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, de 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudante Universitario.

O acceso á imaxe e aos datos persoais do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Máis información: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección pública nos gobernos locais**

Materia	Dirección pública nos gobernos locais			
Código	P07G095V01308			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Martinez Arribas, Fernando			
Profesorado	Martinez Arribas, Fernando			
Correo-e	fernando.martinez@uvigo.gal			
Web				

Descrición xeral	<p>A complexidade institucional é un dos elementos máis relevantes dos gobernos e as administracións públicas de todo o mundo. No caso dos gobernos locais esta complexidade incrementase polo tanto polo proceso de globalización que se desenvolve dende vai décadas, como pola necesidade que ten a cidadanía de apoio as súas vidas cotiás en forma de mellores políticas e servizos públicos.</p> <p>Para conseguir gobernar os concellos e as deputacións españolas e galegas faise preciso pois desenvolver unha serie de competencias sobre dirección pública local que desborda as clásicas capacidades xurídicas e económicas formais (normas) para pasar a desenvolver modelos de competencias directivas centradas nos problemas públicos e nos cidadáns que hai que axudar a través dunha acción pública profesional, sostible, transparente, efectiva e ética. O marco da Axenda 2030 e as ODS, en especial o 11, 16 e 17 servirán de guía para este desenvolvemento competencial.</p> <p>Este é o reto da materia "dirección pública nos gobernos locais" que consiste en crear un marco específico de dirección pública profesional para un nivel de goberno e administración cada vez máis necesario para a cidadanía e máis necesitado de formación e entramento directivo.</p> <p>Ao finalizar a materia, o estudiantado estará capacitado para:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar, contextualizadamente, os elementos conceptuais, políticos, institucionais e administrativos dos gobernos locais. 2. Describir os contidos referidos relativos aos gobernos locais. 3. Identificar e resolver problemas reais e ficticios respecto dos distintos gobernos e administracións locais (europeos, españois e galegos). 4. Aplicar casos comparados das funcións directivas propias dos niveis territoriais locais 5. Liderar con empatía os equipos de traballo propios dos gobernos e administracións locais dende as escalas directivas
------------------	--

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
B3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
B4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
B5	Razoar criticamente
C5	Descibir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
C6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
C7	Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións
D1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira

D3	Sensibilizarse con temas medioambientais
D5	Integrar a aprendizaxe autónoma
D6	Adaptarse a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima	B2
Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares	B3
Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público	B4
Razonar criticamente	B5
Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	A1
Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A3
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A4
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	A5
Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria	D1
Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira	D2
Sensibilizarse con temas medioambientais	D3
Integrar a aprendizaxe autónoma	D5
Adaptarse a novas situacións	D6
Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía	C5
Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza	C6
Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións	C7

Contidos

Tema	
1. Introducción conceptual sobre os Gobernos e Administracións Locais en Europa	1.1. Marco comparado dos gobernos locais en Europa 1.2. O caso de Portugal e España
2. España e Galicia. O enfoque intergubernamental e de redes aplicado os mesmos	2.1. Modelos de relacións intergubernamentais nos concellos en España 2.2. Modelos de relacións intergubernamentais nos concellos de Galicia 2.3. Redes de concellos en Galicia
3. Marcos institucional e político-administrativo do Goberno e a Administración Local en España e en Galicia e a función directiva	3.1. Dimensión de Goberno 3.2. Dimensión de Administración: 3.2.1. Funcións Directivas 3.2.2. Competencias Directivas
4. Conclusións e tendencias: o local ante os retos da descentralización subestatal, a integración europea e a globalización	4.1. A gobernanza global e local en Europa 4.2. Contribución dos gobernos locais á gobernanza cosmopolita

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	38.5	52.5
Estudo de casos	0	87	87
Foros de discusión	0	9	9
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	1	1
Observación sistemática	0	0.5	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Proba na que un alumno/a debe analizar un feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	40	A1 C5 A2 C6 A3 C7 A4 A5
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.	15	C5 D1 C6 D2 C7 D3 D5 D6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	40	A1 B5 A2 A3 A4 A5
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.	5	B2 C5 D1 B3 C6 D2 B4 C7 D3 D5 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

A información sobre as actividades avaliativas está dispoñible no espazo da materia no campus virtual, baixo a etiqueta Avaliación de cada tema.

O alumnado terá opción a presentarse á convocatoria extraordinaria (segunda convocatoria) a partir da adaptación que destas actividades realice o docente e cuxo contido será colgado da plataforma.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Joaquim Brugué y Ricard Gomà Carmona (coord.), **Gobiernos locales y políticas públicas : bienestar social, promoción económica y territorio**, 84-344-1811-8, Ariel, 1998

Rafael Jiménez Asensio, **El personal directivo en la administración local**, 978-84-9803-333-5, Diputación de Barcelona, 2009

Enrique José Varela Álvarez, **Gobernanza urbana. Elementos de aprendizaje y estudios de casos**, 978-84-9888-385-5, Icaria, 2011

Enrique José Varela Álvarez (Coord.), **Claves para repensar el gobierno local en Galicia: Horizonte Europa 2020**, 978-84-694-2103-1, Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular, 2011

Joaquim Filipe Ferraz Esteves de Araújo, Enrique José Varela Álvarez, **La modernización administrativa y la gobernanza en los concellos del Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular**, 978-84-613-3572-5, Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular, 2009

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispor dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do día 30 de setembro.

A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na mesma.

A base de lexitimación para o tratamento deste dato realízase en aplicación do disposto no artigo 6.1e) do RXPD no que o tratamento é necesario para o exercicio do poder públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, de 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudiante Universitario.

O acceso á imaxe e aos datos persoais do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Máis información: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

DATOS IDENTIFICATIVOS**Métodos cuantitativos de investigación social**

Materia	Métodos cuantitativos de investigación social			
Código	P07G095V01309			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Vidal Puga, Juan José			
Profesorado	Vidal Puga, Juan José			
Correo-e	vidalpuga@uvigo.gal			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Nesta materia traballarase a metodoloxía e técnicas de análise cualitativa e cuantitativa dos datos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos			
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo			
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética			
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía			
B1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo			
B4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público			
B5	Razoar criticamente			
B6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica			
C13	Aplicar os métodos e as técnicas de investigación e política social e operar con métodos de investigación cuantitativos e cualitativos			
C14	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) aplicables á xestión pública			
D2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira			
D3	Sensibilizarse con temas medioambientais			
D4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional			
D5	Integrar a aprendizaxe autónoma			
D6	Adaptarse a novas situacións			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Valorar a adecuación e validez dunha investigación deseñada por terceiros e os seus resultados.	A1	B4	D2	
	A2	B5	D3	
	A3		D5	
	A4		D6	
	A5			
Interpretar correctamente o significado dos resultados da análise cuantitativa, así como dos indicadores e medidas utilizados.	A1	B1	C13	D4
	A2	B5		D5
	A3			
	A4			
	A5			

Manexar ferramentas informáticas que lles permitan a aplicación dos métodos e técnicas estudadas.

A5 B6 C13 D4
C14 D5
D6

Contidos

Tema	
Obtención de datos	Tradución empírica da teoría. Técnica de escalas. Enquisa por mostraxe. Calidade das fontes de información. Fontes estatísticas oficiais.
Análise de datos	Poboacións normais. Teorema Central do Límite. A distribución da media da mostra. Interpretación dun intervalo de confianza. Tamaño da mostra para estimar a media. Distribución dunha proporción. Regresión lineal múltiple. Contrastes de hipóteses.
Informática aplicada á resolución de casos prácticos	Uso de follas de cálculo para a aplicación dos conceptos e técnicas cuantitativas á resolución de exercicios e casos prácticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	15	34	49
Foros de discusión	0	3	3
Prácticas con apoio das TIC	12	0	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	16	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	16	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	16	24
Exame de preguntas obxectivas	0	12	12
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación por parte do profesorado do desenvolvemento e avaliación da materia. Aclaración de dúbidas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Foros de discusión	Aclaración de dúbidas e traballo colaborativo empregando os foros da plataforma de docencia virtual.
Prácticas con apoio das TIC	Explicación por parte do profesorado do uso das ferramentas informáticas aplicadas á análise de datos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Foros de discusión	As aportacións ao foro realizadas polo alumnado serán revisadas de forma personalizada. A comunicación co alumnado será a través dos foros para dúbidas xerais, e a mensaxería interna da plataforma de teledocencia para dúbidas particulares. Tamén poderá empregarse a titorización síncrona mediante os despachos virtuais do profesorado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas de tradución empírica da teoría e obtención de datos.	30	A1 B1 C13 D4 A2 B5 C14 D5 A3 B6 A4 A5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Obtención de datos oficiais e a súa análise.	30	A1 B1 C13 D4 A2 B5 C14 D5 A3 B6 A4 A5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas de análises de datos.	30	A1 B1 C13 D4 A2 B5 C14 D5 A3 B6 A4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Proporanse un traballo e varias actividades prácticas para realizar de forma autónoma ao longo do curso, ademais dunha última actividade práctica e un exame tipo test a realizar nas datas oficiais.

Existen dúas formas de superar a materia:

1. Avaliación continua realizando o traballo e as actividades prácticas propostas (90% da cualificación final) e o exame final tipo test (10% da cualificación final). Requerirase unha cualificación mínima no exame tipo test.
2. Realización dunha única proba final, incluíndo unha parte de teoría (50% da cualificación final) e outra práctica (50% da cualificación final).

Espérase do alumnado que siga a primeira opción (avaliación continua).

Con carácter excepcional, e sempre previa consulta co docente, poderá considerarse a realización do exame final utilizando o horario de titoría.

Segunda oportunidade: A segunda oportunidade constará dunha única proba final, incluíndo unha parte de teoría (50% da cualificación final) e outra práctica (50% da cualificación final).

Importante: Non se gardará cualificación algunha para futuras convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cea D'Ancona, María Ángeles, **Metodología cuantitativa : estrategias y técnicas de investigación social**, Síntesis, 1996

Ritchev, F.J., **Estadística para las ciencias sociales**, McGraw-Hill, 2008

Bibliografía Complementaria

Callejo Gallego, Javier; Del Val Cid, C.; Gutiérrez, J.; Viedma, A., **Introducción a las técnicas de investigación social**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2010

Scheaffer; Mendejall; Lyman,, **Elementos de muestreo**, Elementos de muestreo, 2006

Carlberg, Conrad George, **Análisis estadístico con Excel**, Anaya Multimedia, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispor dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do día 30 de setembro.

A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na mesma.

A base de lexitimación para o tratamento deste dato realízase en aplicación do disposto no artigo 6.1e) do RXPd no que o tratamento é necesario para o exercicio do poder públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, de 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudiante Universitario.

O acceso á imaxe e aos datos persoais do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Máis información: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

DATOS IDENTIFICATIVOS**Contabilidade pública**

Materia	Contabilidade pública			
Código	P07G095V01310			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública (Virtual)			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Vila Biglieri, Jorge Eduardo			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Co estudo desta materia pretendemos conseguir que os alumnos dominen os conceptos básicos desta disciplina cada vez máis presente nos distintos programas de acceso á función pública			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos			
A2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo			
A3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética			
A4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			
A5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía			
B1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo			
B3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares			
B4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público			
B5	Razoar criticamente			
C8	Identificar, interpretar, planificar e xestionar os recursos económico-financeiros das Administracións Públicas			
D1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria			
D3	Sensibilizarse con temas medioambientais			
D4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional			
D5	Integrar a aprendizaxe autónoma			
D6	Adaptarse a novas situacións			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O terminar a materia, o/a estudante será capaz de: a. Recoñecer os conceptos básicos da contabilidade e aplicar o Plan Xeral de Contabilidade nos distintos entes e niveles administrativos.	A1	B1	C8	D1
b. Identificar as distintas partes na que se estrutura o Plan Xeral de Contabilidade para a súa aplicación nos distintos entes que se integran no sector público estatal. c. Analizar e interpretar a información económica, financeira e orzamentaria do sector público.	A2	B3		D3
	A3	B4		D4
	A4	B5		D5
	A5			D6

Contidos

Tema	
------	--

1. Marco legal da contabilidade pública	<ul style="list-style-type: none"> 1.1 A organización da contabilidade no sector público español 1.1.1 Entidades do sector público e réxime contable aplicable 1.1.2 Normativa aplicable ao sector público estatal. 1.2 A normalización contable en España 1.2.1 O proceso de reforma da contabilidade pública 1.2.2 O Plan Xeral da Contabilidade Pública. Estrutura 1.3. O marco conceptual da contabilidade pública 1.3.1 Imaxe fiel das contas anuais 1.3.2 Requisitos da información a incluír nas contas anuais 1.3.3 Principios contables 1.3.4 Elementos das contas anuais 1.3.5 Criterios de rexistro ou recoñecemento contable dos elementos das contas anuais 1.3.6 Criterios de valoración
2 A contabilidade do orzamento de gastos	<ul style="list-style-type: none"> 2.1 Introducción 2.2 Operacións do orzamento de gastos do exercicio corrente 2.2.1 Aprobación dos créditos iniciais 2.2.2 Prórroga do orzamento vixente no exercicio anterior 2.2.3 Modificacións dos créditos 2.2.4 Cambio de situación dos créditos definitivos 2.2.5 Autorización do gasto 2.2.6 Compromiso ou disposición de gastos 2.2.7 Recoñecemento e liquidación de obrigacións 2.2.8 Extinción de obrigacións 2.2.9 Acumulación de actos 2.2.10 Operacións de peche 2.3 Operacións do orzamento de gastos de exercicios pechados 2.3.1 Traspaso dos saldos pendentes 2.3.2 Modificación de obrigacións 2.3.3 Extinción 2.4 Gastos de execución plurianual 2.5 Anticipos de tesouraría
3 A contabilidade do orzamento de gasto	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 Introducción 3.2 Operacións do orzamento do exercicio corrente 3.2.1 Apertura do orzamento de ingresos 3.2.2 Modificación das previsións iniciais 3.2.3 Recoñecemento dos dereitos a cobrar 3.2.4 Anulación e cancelación dos dereitos 3.2.5 Recadación dos dereitos 3.2.6 Devolución dos ingresos indebidos 3.2.7 Cancelación de dereitos 3.3 Operacións do orzamento de ingresos de exercicios pechados 3.3.1 Modificación do saldo inicial de dereitos recoñecidos 3.3.2 Anulación de dereitos 3.3.3 Devolucións de ingresos 3.3.4 Cancelación de dereitos 3.4 Regularización da contabilidade do orzamento de ingresos 3.4.1 Orzamento corrente 3.4.2 Orzamento pechado 3.5 Peche do orzamento de ingresos
4. Normas de recoñecemento e valoración de determinadas operacións básicas utilizadas con frecuencia no sector público	<ul style="list-style-type: none"> 4.1 Tratamento contable do inmovilizado non financeiro 4.1.1 Material 4.1.2. Investimentos inmobiliarios 4.1.3. Intanxible 4.2 Tratamento contable dos arrendamentos e outras operacións de natureza similar 4.2.1 Arrendamentos financeiros 4.2.2 Arrendamentos operativos 4.3. Activos e pasivos financeiros 4.4 Transferencias e subvencións 4.5 Outras operacións
5. Operaciones do peche do exercicio	<ul style="list-style-type: none"> 5.1 Reclasificacións 5.2 Axustes por periodificación 5.3 Contabilidade das operacións non formalizadas 5.4 Correccións valorativas 5.5 Operacións de regularización 5.6 Operacións de peche

6. As contas anuais nas entidades públicas	6.1 Introducción 6.2 O balance 6.3 A Conta de resultados económica- patrimonial 6.4 Estado de liquidación do orzamento 6.5 Estado de fluxos de efectivo 6.6 Memoria 6.7 Outros estados financeiros e magnitudes relevantes continidas na memoria
7. Control e auditoría no sector público	7.1 Introducción 7.2 O control externo nas administracións públicas 7.3 Principios e normas de auditoría 7.4 O informe de auditoría nas administracións públicas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	66	80
Seminario	14	10	24
Prácticas de laboratorio	13	25	38
Exame oral	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O profesor explicará os contidos de cada tema que considere máis relevantes. É necesario que os alumnos/as completen dita explicación utilizando as fontes de información que figurarán en cada tema do programa da materia.
Seminario	Peza fundamental no novo sistema de aprendizaxe; aclararanse dúbidas xurdidas nas clases presenciais, ademais farase un seguimento dos traballos en equipo.
Prácticas de laboratorio	Ditas clases están pensadas como un complemento ás explicacións teóricas. As clases prácticas están estruturadas como: prácticas de aula e prácticas de computador. As prácticas de aula están dedicadas á resolución de exercicios tipo. É necesario que o alumno/a complete a súa formación práctica coa resolución de distintos supostos que lle serán entregados antes da explicación de cada tema. As dúbidas serán resoltas ben en tutorías personalizadas ou nalgúns casos na clase práctica. É fundamental que o alumno resolva algún tipo de exercicios utilizando ferramentas informáticas (programas específicos, excel, etc.)

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Control titorial na resolución de exercicios prácticos e de traballos en equipo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Durante as prácticas de laboratorio, os estudantes responderan as preguntas relacionadas co desenvolvemento da clases que lle plantexa o profesor. Se contestan de xeito acertado, levaran un punto positivo. A suma dos puntos positivos acadados por cada estudante determinará a avaliación continua	20	A1 B1 C8 D1 A2 B3 D3 A3 B5 D4 A4 A5
Exame oral	Durante as clases presenciais, os estudantes responderan as preguntas relacionadas co desenvolvemento da clases que lle plantexa o profesor. Se contestan de xeito acertado, levaran un punto positivo. A suma dos puntos positivos acadados por cada estudante determinará a avaliación continua	40	A1 B1 D1 A2 B3 D3 A3 B5 D4 A4 A5
Exame de preguntas obxectivas	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, que versará sobre a adquisición de competencias. Valorarase contido e forma da proba escrita.	40	A1 B1 D4 A2 B3 A3 B5 A4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación nas convocatorias ORDINARIA e EXTRAORDINARIA consta de dúas alternativas:

1. AVALIACIÓN CONTINUA: Son probas de avaliación continua que requiren a presenza do alumno na aula. Todos os alumnos serán considerados en AVALIACIÓN CONTINUA salvo que soliciten a AVALIACIÓN GLOBAL entre o 29 de xaneiro e 29 de febreiro No Decanato.

2. AVALIACIÓN GLOBAL: resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, sobre o coñecemento de todos os contidos da materia, habilidades prácticas e adaptación a novas situacións.

No caso de non realizar a AVALIACIÓN GLOBAL, a nota que constará na acta será a suma das probas de avaliación continua realizadas.

As datas e horarios das probas de avaliación das distintas convocatorias son os especificados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2022-2023, presente na páxina web.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Ministerio de Economía y Hacienda, **Plan General de Contabilidad Pública**, Servicio de publicaciones,
Varios autores, **Manual de Contabilidad Pública**, Faura-Casas,
José María Labeaga y otros, **Manual de contabilidad pública**, Instituto de Estudios Fiscales,

---

Recomendacións

Outros comentarios

As modalidades presencial e semipresencial do grado comparten un mesmo plan de estudos

Será requisito necesario para o desenvolvemento da materia que o profesorado da mesma poida dispor dunha FOTOGRAFÍA actualizada do alumnado que deberán subir á plataforma a comezos de curso, e sempre antes do día 30 de setembro.

A única finalidade do tratamento deste dato é que o profesorado da materia poida verificar a identidade do alumnado matriculado na mesma.

A base de lexitimación para o tratamento deste dato realízase en aplicación do disposto no artigo 6.1e) do RXPD no que o tratamento é necesario para o exercicio do poder públicos conferidos ao responsable do tratamento baseados no artigo 9 da Lei 39/2015, de 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas e no artigo 25.7 do RD 1791/2010, de 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudante Universitario.

O acceso á imaxe e aos datos persoais do alumnado só é permitido ao profesorado de cada materia para a realización das actividades académicas indicadas nesta guía docente e non serán utilizados nin divulgados para ningunha outra finalidade, debendo gardar o correspondente deber de confidencialidade dos mesmos.

Máis información: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>
